

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“ 25 ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«Основи охорони праці та охорона праці в галузі»

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____
(код і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 221 «Стоматологія» _____
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь _____ молодший бакалавр _____
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання _____ 1 _____

Форма навчання _____ денна _____
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра _____ гігієни та екології _____
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри гігієни та екології «21» серпня 2020 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(Л. І. Власик)
(ініціали, прізвище)

Схвалено предметною (цикловою) комісією з природничо-наукових дисциплін «26» серпня 2020 року (протокол № 1).

Голова предметної (циклової) комісії
з природничо-наукових дисциплін

_____ (підпис)

(К.П. Купчанко)
(ініціали, прізвище)

_____

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	гігієни та екології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Візнюк Ірина Дмитрівна – асистент кафедри, без н/с vizn_irina@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/hygiene/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/hygiene/
E-mail	hygiene@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Федьковича, 16
Контактний телефон	(0372) 57-09-77

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Практичні заняття	20
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Основи охорони праці та охорона праці в галузі – дисципліна, яка вивчає загальні закономірності виникнення і розвитку небезпечних та надзвичайних ситуацій, їх властивостей, можливий вплив на життя і здоров'я людини, заходи їх ліквідації і запобігання їм, захист людей та навколишнього середовища.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnz-u-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocziyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркової дисципліни (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять таконсультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія та фізіологія з елементами біомеханіки жувального апарату людини	Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки
Техніка виготовлення знімних протезів	Моделювання анатомічної форми зубів
Техніка виготовлення незнімних протезів	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці у медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я медичних працівників.

Завдання: забезпечення збереження життя, здоров'я і працездатності медичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, виховання морально-етичних цінностей, спрямованих на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Здатність особистості до організації інтегрального гуманітарного освітнього простору та формування культури безпеки.

загальні:

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 23. Навики здійснення безпечної діяльності.

ФК1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та наказів МОЗ України, матеріалів ВООЗ.

ФК12. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-протиепідемічного режиму.

ФК13. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики стоматологічних захворювань та поліпшення здоров'я.

ФК14. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.

ФК19. Здатність оцінювати принципи здорового способу життя і дотримуватися основ санології в практичній діяльності.

спеціальні (фахові, предметні):

ПР33. Планувати та управляти часом в межах повноцінного робочого дня. Ергономічно проектувати робочий день, тиждень тощо.

ПР34. Мати глибокі знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПР323. Знання змісту інструкцій і положень, техніки безпеки та протипожежної безпеки під час здійснення професійної діяльності.

ПРФ1. Уміння проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії згідно з нормативно-правовими, законодавчими актами України, наказами МОЗ України та матеріалами ВООЗ.

ПРФ12. Дотримання санітарно-протиепідемічного та дезінфекційного-стерилізаційного режимів в зуботехнічній лабораторії.

ПРФ13. Періодично проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення, з метою забезпечення стоматологічного здоров'я людей.

ПРФ14. Визначати та оцінювати фактори, які впливають на професійну діяльність у відповідності до вимог санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.

ПРФ19. Знання принципів основ санології та здорового способу життя.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

Знати: основні теоретичні обґрунтування безпеки трудового процесу; чинні нормативно-правові акти в галузі безпеки життєдіяльності; основи організації та управління в галузі охорони праці зв'язок між станом здоров'я працюючих та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів; вимоги до забезпечення охорони праці медичного персоналу в сучасних умовах; основні принципові підходи (стратегію) до забезпечення безпеки праці в лікувально-профілактичних закладах.

Вміти: робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників; обґрунтовувати проведення профілактичних заходів з охорони праці у відповідності до основ чинного законодавства України; планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я; узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з охорони праці із планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць; аналізувати й оцінювати небезпечні та шкідливі виробничі фактори для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

Демонструвати: уміння розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту; уміння заповнення основних форм документів з питань розслідування нещасних випадків та професійних захворювань; виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику; проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни «**Основи охорони праці та охорона праці в галузі**» структурована і представлена одним модулем, який містить три змістових модулі відповідно до вимог розробки навчальних програм навчальних дисциплін.

- Змістовий модуль 1. «Загальні питання охорони праці».
- Змістовий модуль 2. «Особливості умов праці в медичній галузі».
- Змістовий модуль 3. «Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі».

Видами навчальної діяльності студентів, згідно з навчальним планом є: а) лекції; б) практичні заняття; в) самостійна робота студентів. Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи забезпечують вивчення усіх тем, що входять до складу модулю.

Змістовий модуль 1. «ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ».

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Правові основи охорони праці. Законодавство України з охорони праці, основні положення. Міжнародні документи та міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці Державна служба України з питань праці, її структура та функції. Ризик орієнтовний підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини. Колективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та особливостями функціональних обов'язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці.

Тема 2. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Наказ МОЗ №268 від 30.09.1994 р. «Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я». Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Комісія з питань охорони праці в медичних установах, основні завдання та напрямки роботи. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та формування культури безпеки. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Стимулювання охорони праці. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників. Наказ МОН України №563 від 01.08.2001р. «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах».

Тема 3. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці. Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах і системах органів в людини при виконанні праці. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни впродовж робочого дня. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення. Шляхи попередження втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.

Змістовий модуль 2. «ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ПРАЦІ В МЕДИЧНІЙ ГАЛУЗІ»

Тема 4. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників. Класифікація праці медичних працівників. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

Тема 5. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів різного профілю (хірургічного, терапевтичного, стоматологічного та ін.). Особливості професійної та виробничо-зумовленої захворюваності медичних працівників. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці умов праці медичних працівників. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями «Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища та напруженості трудового процесу», затвердженої Наказом МОЗ України №248 від 08.04.2004 р. Атестація робочих місць. Карта умов праці.

Тема 6. Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік. Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України №1232 від 30.11.2011 р. «Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», №270 від 22.03.2001 р. «Про затвердження порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру» та № 1662 від 08.11.2000 р. «Про затвердження переліку професійних захворювань». Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві. Методика розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування. Заходи профілактики від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

Змістовий модуль 3.«СПЕЦІАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В МЕДИЧНІЙ ГАЛУЗІ»

Тема 7. Гігієна та охорона праці в медичних закладах. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови ЛПЗ. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного навантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЛПЗ. Гігієнічне виховання та санітарна освіта. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Заходи щодо зменшення несприятливої дії біологічних чинників на організм медичних працівників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.

Тема 8. Охорона праці в окремих структурних підрозділах. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ (хірургічного, стоматологічного, інфекційного, фізіотерапевтичного, патологоанатомічного, психіатричного та ін.), а також при роботі з медичним обладнанням. Основи організації охорони праці персоналу у фармацевтичній галузі. Основні нормативні документи, що регламентують ці питання.

Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.

Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання. Медичні огляди медичних працівників. Основні положення Наказу МОЗ України №246 від 21.05.2007 року «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».

Тема 9. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників.

Профілактика внутрішньо лікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про «виробничу аварію» та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», Наказів МОЗ України №955 від 05.11.2013 року «Порядок проведення екстреної пост контактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків», №148 від 17.03.2015 року «Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків» та ін.

Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит. Постанова Кабінету Міністрів України №637 від 29.04.2013 року «Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року».

Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників. Закон України «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки» .

Тема 10. Основи виробничої безпеки медичних працівників. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів в ЛПЗ. Електробезпека, безпечна експлуатація електричного обладнання в ЛПЗ. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд, основні нормативні документи, що його регламентують. Проектування і експлуатація ЛПЗ та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки ЛПЗ. Пожежна сигналізація. Засоби пожегасіння. Дії персоналу під час гасіння пожежі. Евакуація персоналу. Контроль стану пожежної безпеки. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ .

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					ІНДЗ.
	Усього	у тому числі				
		Аудиторні			СРС	
		Лекції	Практ. заняття	Семінар. заняття		
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1 «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»						
<i>Змістовий модуль 1 «Загальні питання охорони праці»</i>						
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці	9	2	2	-	5	
Тема 2. Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти	7	-	2	-	5	
Тема 3. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	9	2	2	-	5	
Разом за змістовим модулем 1	25	4	6	-	15	
<i>Змістовий модуль 2 «Особливості умов праці в медичній галузі»</i>						
Тема 4. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	9	2	2	-	5	
Тема 5. Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я медичних працівників	7	-	2	-	5	
Тема 6. Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік	7	-	2	-	5	

Разом за змістовим модулем 2	23	2	6	-	15	
Змістовий модуль 3 «Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі»						
Тема 7. Гігієна та охорона праці в медичних закладах	9	2	2	-	5	
Тема 8. Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	7	-	2	-	5	
Тема 9. Небезпечні інфекційні захворювання в роботі медичних працівників	9	2	2	-	5	
Тема 10. Основи виробничої безпеки медичних працівників	7	-	2	-	5	
Разом за змістовим модулем 3	32	4	8	-	20	
ІНДЗ	10					10
УСЬОГО годин	90	10	20	-	50	10
Кредитів ECTS – 3						

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1 «Загальні питання охорони праці»		
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
Змістовий модуль 2 «Особливості умов праці в медичній галузі»		
3.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників	2
Змістовий модуль 3 «Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі»		
4.	Гігієна та охорона праці в медичних закладах	2
5.	Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2
Усього, годин		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Теми практичних заняття	К-сть годин
Змістовий модуль 1 «Загальні питання охорони праці»		
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Організація охорони праці в медичних установах та закладах вищої медичної освіти	2
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці	2
Змістовий модуль 2 «Особливості умов праці в медичній галузі»		
4.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків стоматологів.	2
5.	Гігієнічна характеристика умов праці та стану здоров'я стоматологів	2
6.	Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік	2
Змістовий модуль 3 «Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі»		
7.	Гігієна та охорона праці в медичних закладах	2
8.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	2
9.	Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2
10.	Основи виробничої безпеки стоматологів	2

Разом	20
--------------	-----------

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИСТУДЕНТІВ

№ п/п	Тема	К-сть годин
	Змістовий модуль 1 «Загальні питання охорони праці»	12
1.	Громадський контроль за охороною праці	6
2.	Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників	6
	Змістовий модуль 2 «Особливості умов праці в медичній галузі»	24
1.	Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення	6
2.	Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників	6
3.	Атестація робочих місць за умовами праці	6
4.	Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині	6
	Змістовий модуль 3 «Спеціальні питання охорони праці в медичній галузі»	24
1.	Наукова організація праці в лікувально-профілактичному закладі	6
2.	Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах	6
3.	Поняття про «виробничу аварію»	6
4.	Проектування і експлуатація лікувально-профілактичного закладу та медичного обладнання з позицій пожежної безпеки	6
Всього		60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Виступи на науковому студентському гуртку.
- Участь у наукових конференціях.
- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Виготвлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графологічні схеми практичних занять).
- Написання рефератів

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Контроль успішності та якості підготовки студентів розподіляється на поточний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях у вигляді усного опитування, розв'язуванні ситуаційних задач, тестового контролю.

Підсумковий контроль підготовки студентів здійснюється після закінчення вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Форми контролю і система оцінювання навчальної діяльності студентів розроблено відповідно до вимог галузевої програми з дисципліни, закону України «Про вищу освіту», наказів МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитної – трансферної системи організації навчального процесу» (лист МОЗ України від 15.04.2014 № 08.01-47/10395).

Вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці та охорона праці в галузі» не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ЗДИСЦИПЛІНИ

Під час оцінювання студент отримує оцінку «*зараховано*», якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття – лекції, практичні заняття, визначені тематичним планом з відповідної дисципліни (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни *не меншу, ніж 120*.

Студент отримує оцінку «*не зараховано*», якщо студент має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (практичних та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

Оцінка «зараховано» і «не зараховано» вноситься викладачем до залікової відомості (Форма № Н-5. 03-3), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів» та «Залікової книжки».

Залікова відомість надається до деканату в день проведення заліку або наступного дня.

Студенту, який отримав оцінку «не зараховано» декан факультету видає направлення на ліквідацію академічної заборгованості з дисципліни.

Відпрацювання занять і підвищення балів студентами за направленням деканату повинно відбуватись в установленому порядку під час відпрацювань за графіком кафедри. Після відпрацювань пропущених занять деканат повинен видати студенту залікову відомість, в яку викладач вносить відмітку про складання заліку.

Отримання оцінки «зараховано» з семестрових дисциплін, викладання яких закінчується заліком, є обов'язковою умовою перевodu студента на наступний семестр (рік) навчання.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних тем практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3,0	3 (№№ 1-3)	10	20	15	12	0	-	120

Максимальна кількість балів (200 балів), яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5» – 20 балів × 10 тем=200.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3» – 12 балів × 10 тем = 120. Отримання мінімальної кількості балів (120) за модуль є обов'язковою умовою для виставлення оцінки «зараховано».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гігієна праці: Підручник / Ю.І. Кундієв, О.П. Яворський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл.-кор. НАМН України проф. О.П. Яворського.- К.: ВСВ «Медицина», 2011.-904с.
2. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. метод. посіб./ упор.: О.П. Яворський, В.М. Шевцова, Г.А. Шкурко та ін.- Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2012.-232с.
3. Охорона праці в медичній галузі: навч.-метод. Посіб./ О.П. Яворський, М.І. Веремей, В.І.Зенкіна та ін.- К.: ВСВ «Медицина»,2015.-208с.
4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб./О.П. Яворський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін., за заг. ред. О.П. Яворського.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-288с.
5. Тестові завдання і ситуаційні задачі з охорони праці в медичній галузі: навч. посіб. / Заред.акад.НАМНУкраїни,проф.О.П.Яворського,проф.СергетіІ.В.Київ:ВСВ «Медицина», 2019.- 224 с.

Додаткова

1. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навч. посіб. / За ред.В.Ф. Москаленка, О.П. Яворського.- К.: «Медицина», 2009.-176с.
2. Безпека життєдіяльності. Основи охорони праці в медицині та фармації. Навчальний посібник / [Л.І.Власик, О.М.Жуковський, І.Д.Візнюк та ін.]. - Чернівці: Мед.університет, 2013. – 251с.
3. Основи охорони праці та охорона праці в галузі (навчально-методичні матеріали до практичних занять) / [Ю.Г. Масікевич, І.Д. Візнюк, О.М. Жуковський та ін.]. - Навчально-методичний посібник.- Чернівці: Мед університет, 2016.- 189с.
4. МасікевичЮ.Г.,Жуковський О.М.,Масікевич А.Ю., ВізнюкІ.Д.,Яворенко К.Ю. Навчальний посібник «Охорона праці в галузі» (для студентів спеціальності-222 «Медицина»). Чернівці: Мед. університет, 2018. – 160с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України(1996).
2. Кодекс законів про працю України. Закон №322-УП від 10.12.71 з змінами
3. «Кодекс цивільного захисту України» , 2012, з змінами
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92 з змінами
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1994, з змінами
6. Закон України «Про колективні договори та угоди» № 1874 від 24.12.95 з змінами
7. Постанова ВРУ «Про введення в дію Основ законодавства України про охорону здоров'я»(1993)
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 790 “Програма профілактики ВІЛ-інфекції в Україні”.
9. Указ Президента України № 643/2001 “Національна програма боротьби із захворюваністю на туберкульоз”.
10. Наказ МОЗ України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».
11. НАОП 9.1.50-3.01-88 (НПАОП 85.0-3.01-88) “Галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, а також норм санітарного одягу і санітарного взуття працівникам установ, підприємств і організацій системи охорони здоров'я”.

12. Васильчик М.В. Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності / Васильчик М.В., Медвідь М.К., Сачков Л.С. – К.: Фенікс, 2000. – 896с.

Інформаційні інтернет ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України<http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України<http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>,www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України<http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи<http://www.mns.gov.ua/>.
7. Рада національної безпеки і оборони України<http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Державна служба України з питань праці. Офіційний сайт. <http://www.dsp.gov.ua/>
9. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру<http://chronicl.chat.ru/>.
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriukrtel.net/index.htm>.
11. <http://www.dsp.gov.ua>- Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).
12. <http://www.social.org.ua>- Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
13. <http://www.iacis.ru><http://base.safework.ru/iloenc> - Енциклопедія по охроне и безопасности трудаМОТ.
14. <http://www.nau.ua>- Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
15. <http://moodle.bsmu.edu.ua> - Сервер дистанційного навчанняБДМУ.

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Асистент Візнюк І.Д.